

Zonnebeke

Hoogwater eind juli 2014

Kartering wateroverlast

Terreinbezoek 12 augustus 2014:

Planningsverantwoordelijken IJzerbekken, Lorens Coorevits en Lies Verstraete
Provincie West-Vlaanderen – dienst waterlopen, Liesbet Serlet
VMM, GPS-opmetingen, Nico Meyskens en Koen Dehaemers

Versie 03/11/2014 na bespreking op Algemene Bekkenvergadering

Inleiding

Dit rapport behandelt de hoogwatersituatie binnen het IJzerbekken ten gevolge van een intense neerslagzone in de vroege ochtend van 28 juli 2014.

Het rapport werd opgesteld door het secretariaat van het IJzerbekken.

Het rapport heeft enerzijds tot doel de wateroverlast in kaart te brengen in opdracht van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW). Deze informatie dient voor het actualiseren van de modellen en overstromingskaarten van de waterbeheerders, voor de optimalisatie van de watertoetskaarten, voor de implementatie van de overstromingsrichtlijn en voor de toekomstige waterbeheerplannen.

Anderzijds doet het rapport suggesties aan waterbeheerders, rioolbeheerders, ruimtelijke planning,... om wateroverlast in te toekomst te voorkomen.

Het rapport kwam tot stand na plaatsbezoek met de provinciale dienst waterlopen.

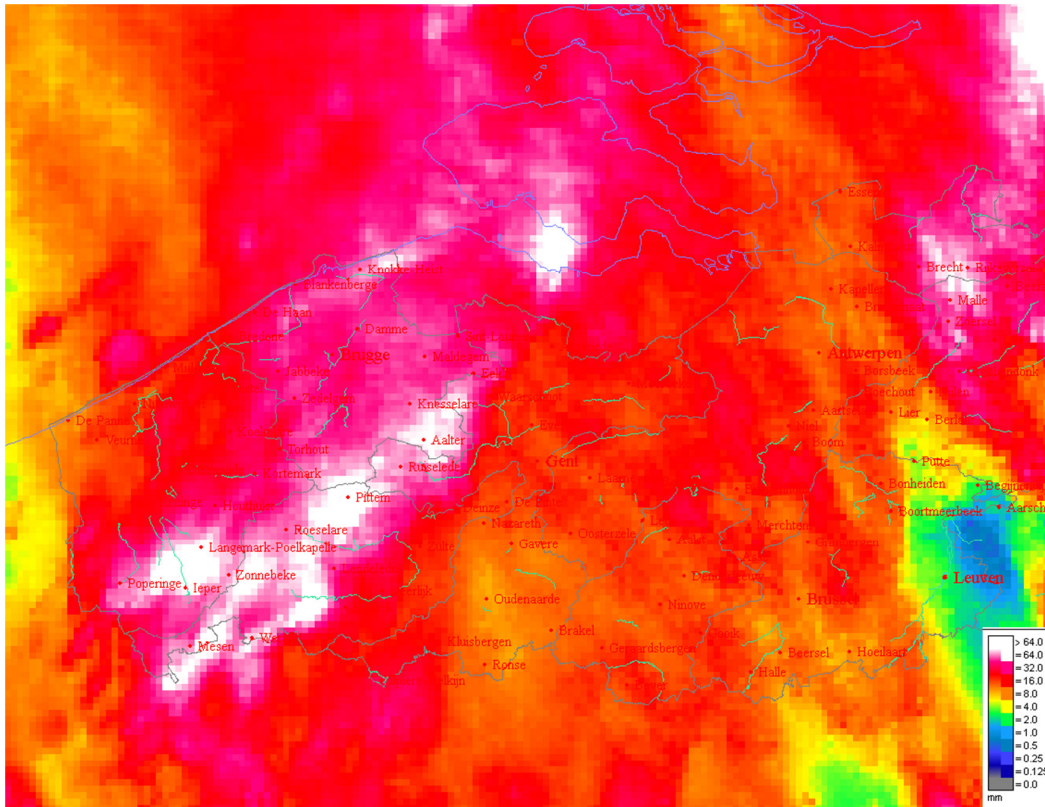
Het zal worden besproken op het ambtelijk bekkenoverleg van 09/10, op het bekkenbureau van 13/10 en de algemene bekkenvergadering van 03/11.

De bespreking in de bekkenstructuren heeft tot doel de advies- en vergunningsprocedure voor de voorgestelde oplossingen vlotter te laten verlopen en het draagvlak te vergroten.

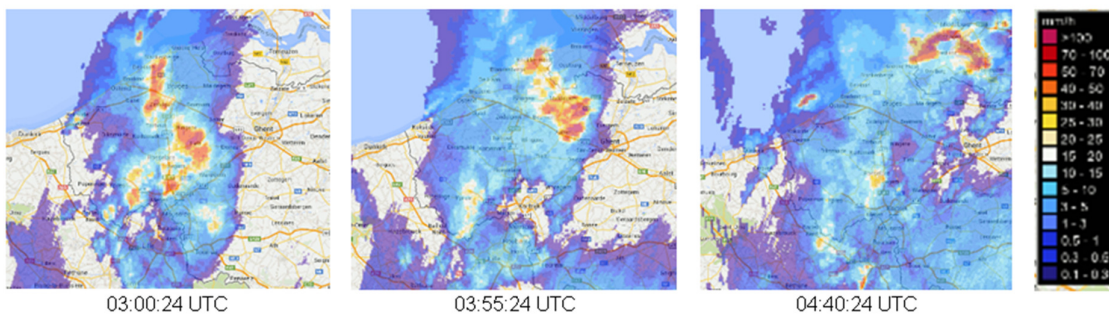
Het actieplan van de provincie West-Vlaanderen biedt reeds een antwoord op verschillende voorgestelde suggesties om wateroverlast te voorkomen.

1. Hydrologische situatie

In de nacht van 27 op 28 juli 2014 werd de omgeving van Zonnebeke geteisterd door een hevig onweer met veel regen op korte tijd. Onderstaande figuur toont het cumulatieve radarbeeld.

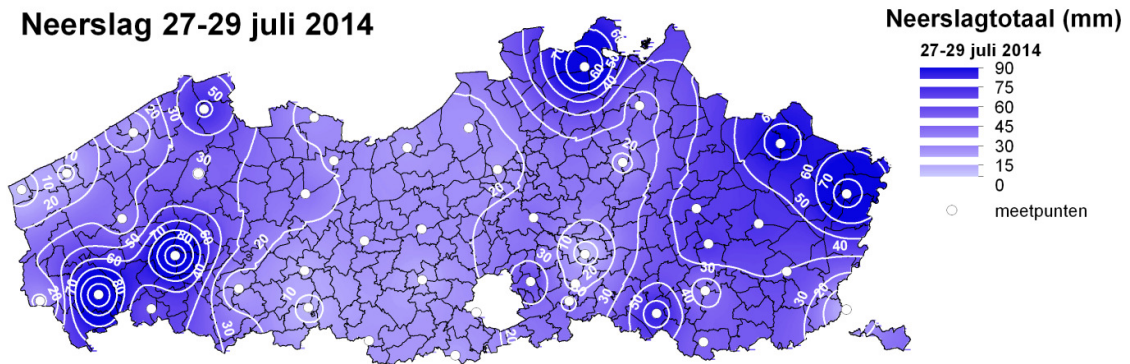

Figuur 1: Cumulatief neerslagradarbeeld voor Vlaanderen voor de periode 27 – 28 juli 2014 (Bron: KMI website)

Figuur 2: Neerslagradarbeeld van de onweersbui van de nacht van 27 op 28 juli ter hoogte van de provincie West-Vlaanderen voor drie verschillende tijdstippen (KMI website)

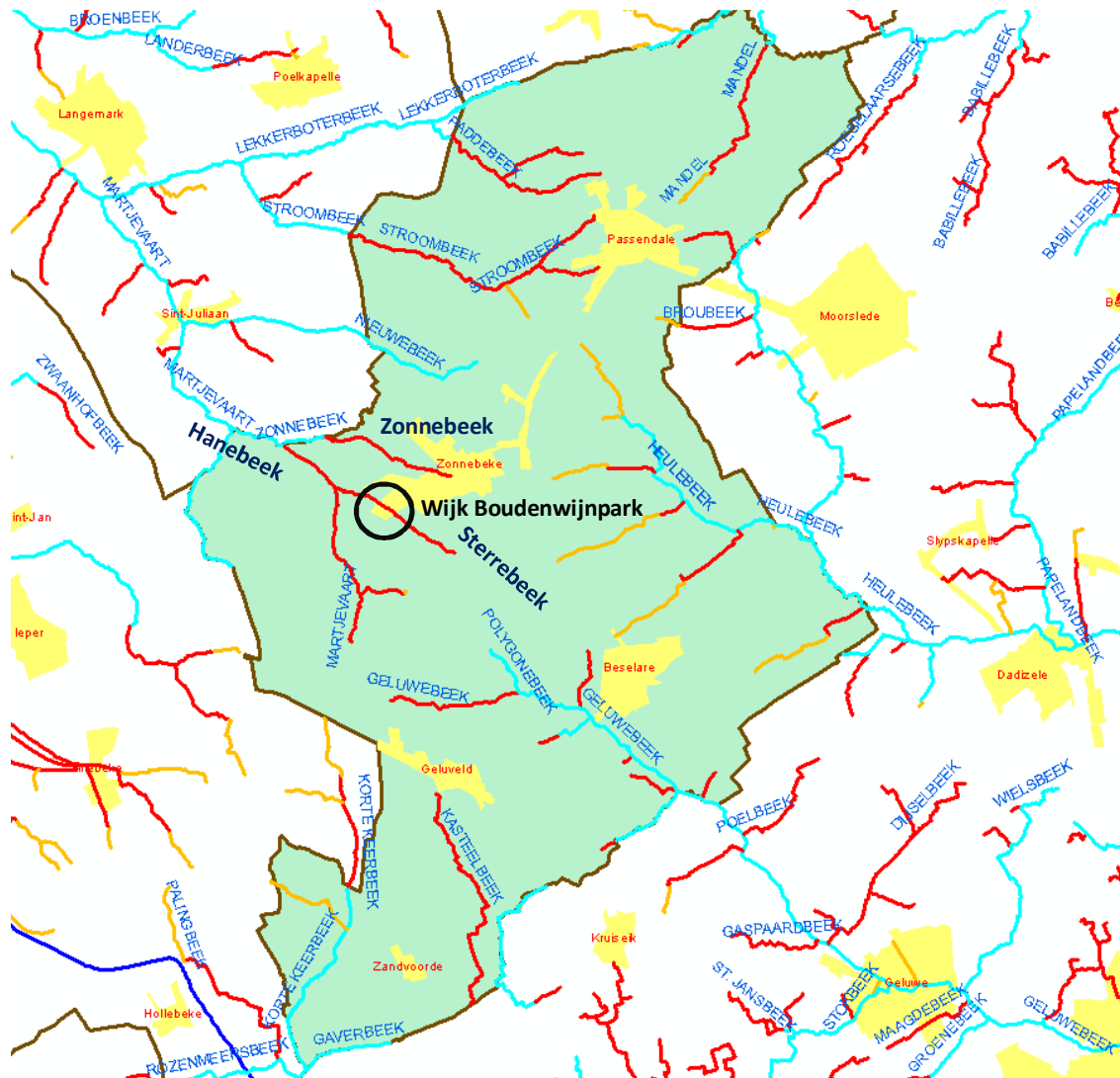
Neerslag 27-29 juli 2014

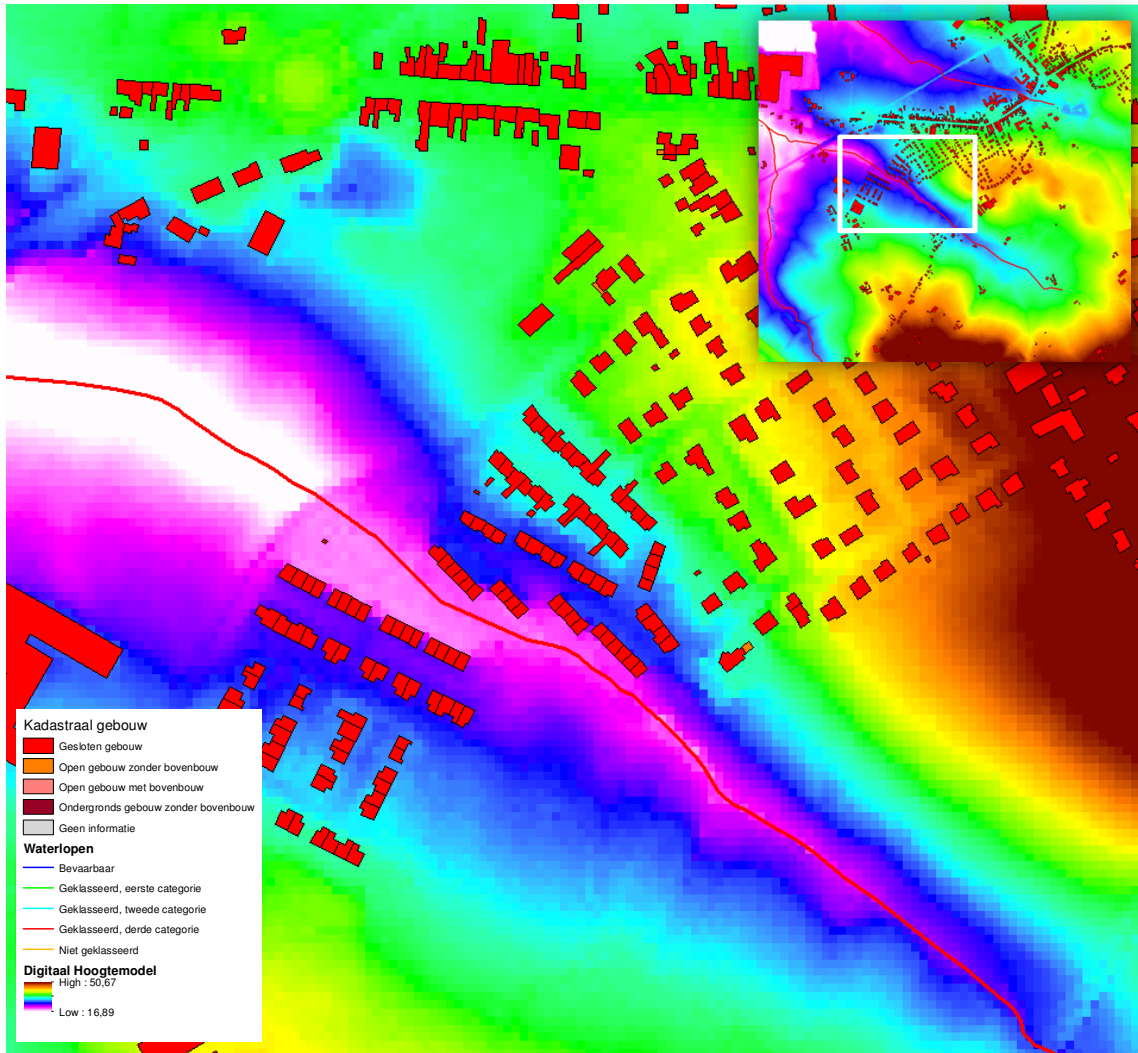
Figuur 3: Neerslagtotaal in de periode 27-29 juli 2014 voor Vlaanderen (VMM, rapport hydrologie 27-31 juli 2014, www.waterinfo.be)

2. Kort overzicht hydrografische situatie en waterlopen

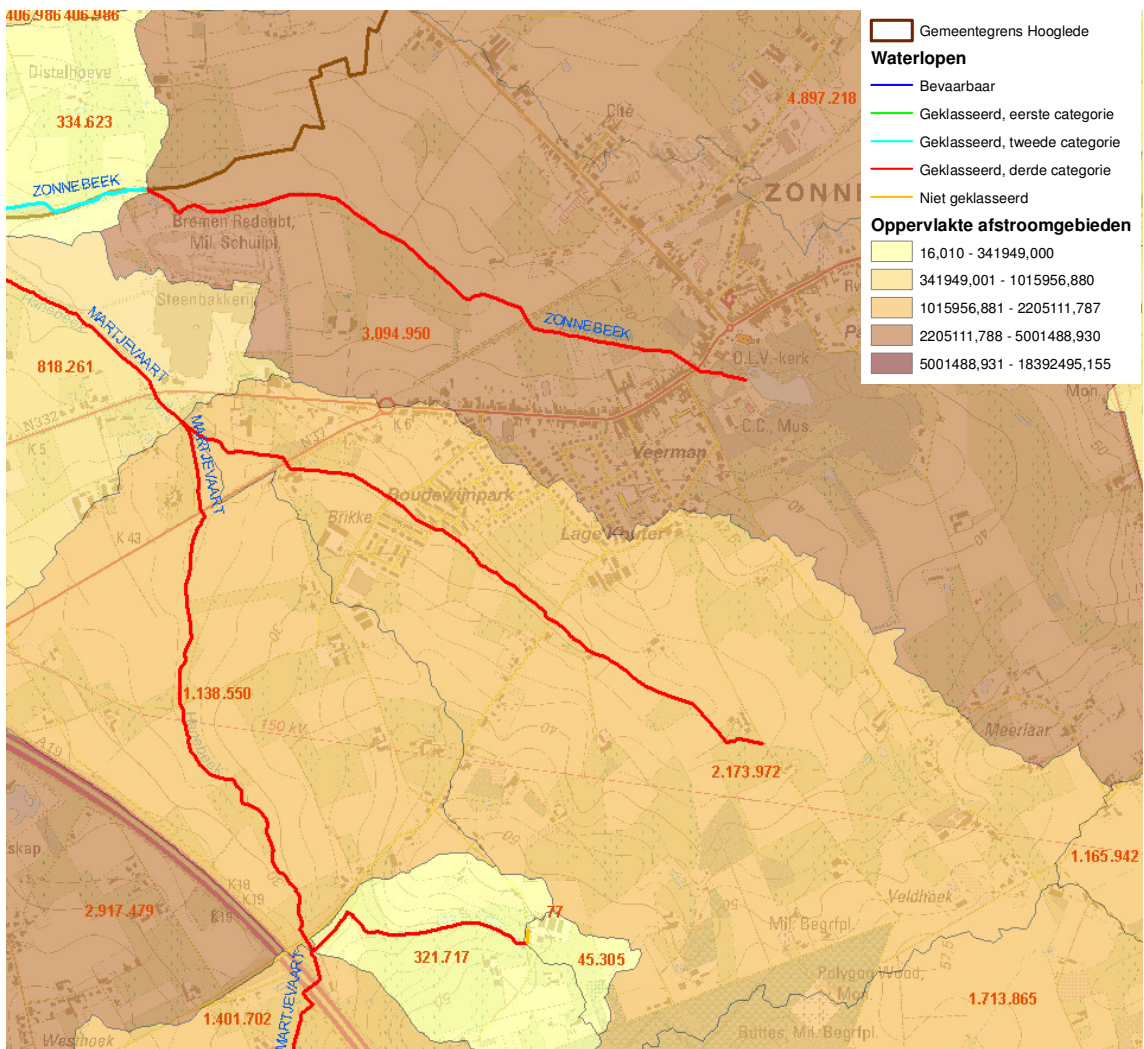
Het gebied hoort tot het bekken van de Martjesvaart. De belangrijkste waterloop is er de Hanebeek (WY.7.3), die de bovenloop vormt van de Martjesvaart, met als zijwaterlopen de Zonnebeek (WY.7.3.10) en de Sterrebeek (WY.7.3.11).

Figuur 4: Overzicht waterlopen op grondgebied Zonnebeke, de bebouwde kernen (geel) en situering van belangrijkste knelpunt(gebieden) (Zwart)

Figuur 5: Hydrografie van de Sterrebeek in de omgeving van de wijk Boudewijnpark te Zonnebeke

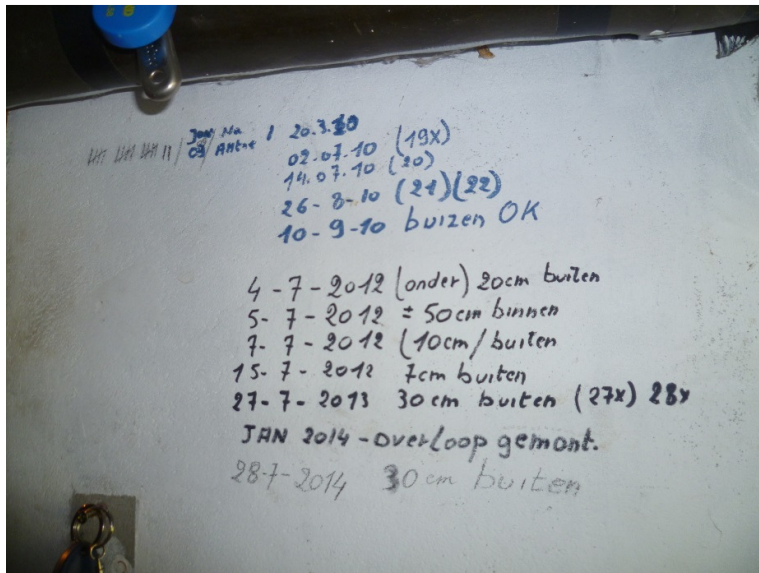
Figuur 6: Overzicht van de afstromgebieden met bijhorende oppervlakte (m²) van de waterlopen in de omgeving van Boudewijnpark te Zonnebeke

3. Historische overstromingen

De wateroverlast situeert zich steeds in de wijk “Boudewijnpark”.

Bij hevige regenval stort het water van de Sterrebeek met grote hoeveelheden naar de wijk. De beek ontspringt wat verderop op een hoger gedeelte en is ingebuisd ter hoogte van de woonwijk.

Onderstaande foto van een bewoner van deze wijk spreekt voor zich en toont aan dat de wijk al meermaals te kampen had met wateroverlast.

Figuur 7: Aantekeningen van een bewoner van de wijk Boudewijnpark met de data en waterpeilen van de verschillende overstromingen die zich sinds 2009 hebben voorgedaan.

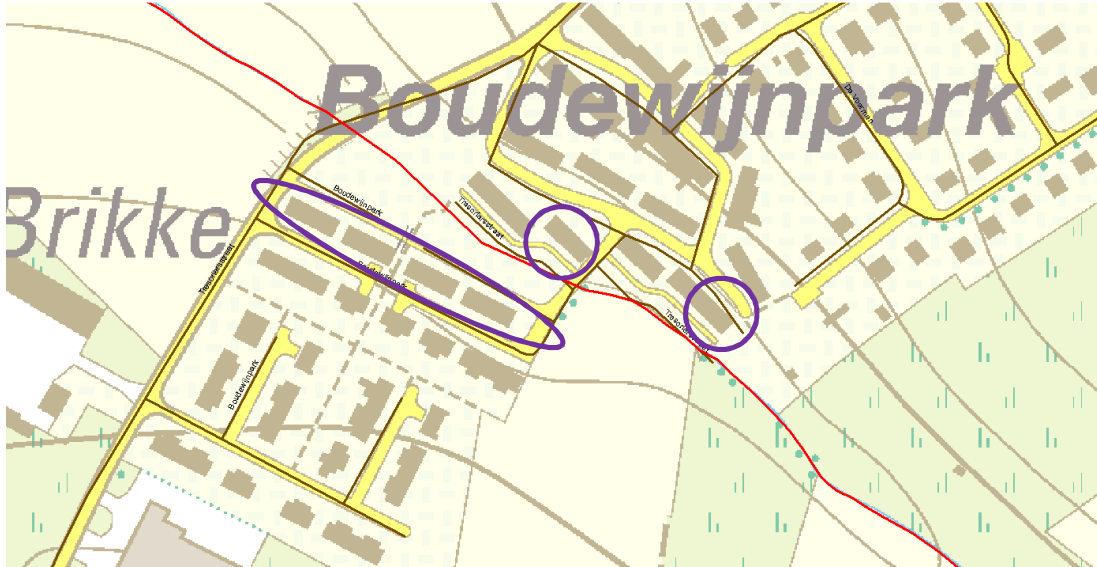
In 2012 veroorzaakten zomeronweders hoge waterstanden en leed de wijk onder wateroverlast. Zie onderstaande foto.

Figuur 8: Wateroverlast in de wijk Boudewijnpark juli 2012 (Bron: nieuwsbericht VRT 05/07/2012 – hevige onweders veroorzaken wateroverlast)

4. Locaties kritieke overstromingen – 27-28 juli 2014

Er was hoofdzakelijk melding van ondergelopen garages bij de laagstgelegen huizen van de wijk Boudewijnpark. De locaties worden weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 9: Situering van de woningen van de wijk Boudewijnpark met wateroverlast tijdens de storm van juli 2014 (paarse cirkels)

De oorzaak van de overstromingen is volgens de bewoners bijna steeds tweeledig. Inwoners getuigen namelijk van een eerste periode van overstromingen in de straten tijdens de bui omwille van te weinig capaciteit van de rioleringen om het water tijdig te kunnen verwerken. Hierbij werd ondermeer volgend knelpunt aangehaald: in de Tresoriersstraat komen drie rioleringsbuizen samen in één collector die een even grote diameter heeft als één van deze drie buizen. De doorstroomopening wordt dus plots drie keer kleiner. Recent zou een deel van het probleem aangepakt zijn door 1 van de drie buizen af te koppelen. Deze zou nu moeten lozen afwaarts de wijk. In een tweede fase van het neerslagevent overspoelt als het ware een golf van water de wijk van op- naar afwaarts uit de Sterrebeek die ingebuisd onder de wijk doorloopt

5. Kansen om toekomstige wateroverlast te beperken

- **Terug open maken van de Sterrebeek:**

De wijk Boudewijnpark is destijds in 1970 gebouwd bovenop de Sterrebeek met de gekende frequent terugkerende wateroverlast als gevolg. De oplossing van het zich steeds herhalende probleem van wateroverlast is driedelig. Om te beginnen moet de ruimte voor water die destijds bij de overwelling ter hoogte van de woonwijk tot niets herleid is, zo veel als mogelijk teruggeven worden aan de Sterrebeek door de beek opnieuw open te maken. Deze ingreep zal voor een deel ook bijdragen aan de opwaardering van de woonwijk. Het openleggen van de beek zal echter ruim onvoldoende zijn om de wateroverlast bij hevige neerslag te voorkomen.

- **Bufferbekken op de Sterrebeek**

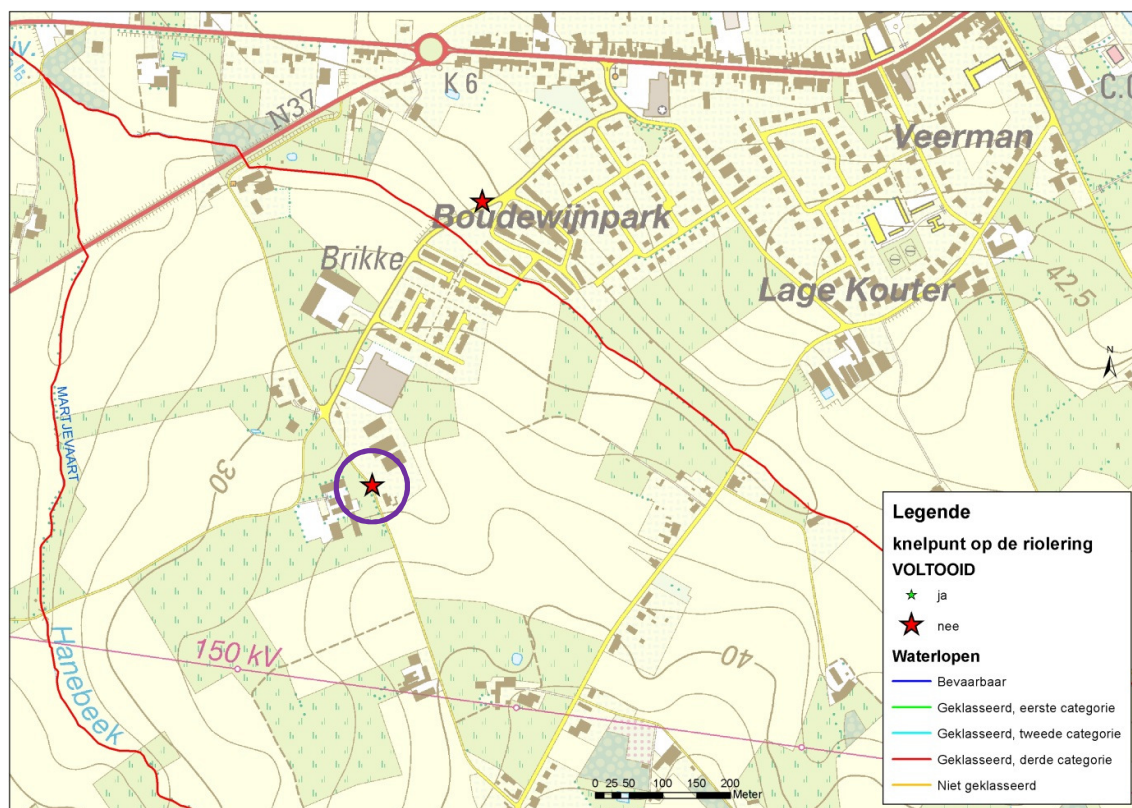
Ook moet ingezet worden op het vasthouden van water op de Sterrebeek opwaarts van de woonwijk. Binnenkort zullen door de provincie de reeds vergunde plannen uitgevoerd worden voor de aanleg van een aarden dwarsdijk op de Sterrebeek net opwaarts van de woonwijk Boudewijnpark. Het water dat voor deze dam tijdelijk kan vastgehouden worden, zal zorgen voor een aftopping van de afvoer van de Sterrebeek naar de woonwijk. Hierdoor zal ook het water uit de rioleringen van de woonwijk meer tijd krijgen om geëvacueerd te worden via de (bestaande) overstorten naar de Sterrebeek.

- **Aanleg gescheiden rioleringsstelsel**

Het gemengd rioleringsstelsel van Boudewijnpark alsook van opwaarts de wijk dient gescheiden aangelegd te worden om de druk van regenwater in de rioleringen te verminderen

- **Oplossen van knelpunt van oppervlaktewater aangesloten op de riolering**

De oostelijke langsgracht van de Lotegatstraat is aangesloten op de riolering in de Tresorierstraat op de beginschouw. De oplossing van dit knelpunt bestaat erin om de oostelijke langsgracht over te koppelen naar de westelijke langsgracht en zo af te voeren naar de Hanebeek.

Figuur 10: Situering van het belangrijkste knelpunt van instromend oppervlaktewater op de riolering met betrekking tot de wijk Boudewijnpark (paarse cirkel) (Bron: VMM)

- **Onderzoek naar optimalisatie van de overstortwerking van de collector**

De collector van Aquafin stort over in de wijk Boudewijnpark in de overwelfde beek. Om de druk op de wijk te verminderen moet nagegaan worden hoe de overstortwerking kan geoptimaliseerd worden. Naar aanleiding van de wateroverlast in 2012 was er een voorstel om van het overstort in de Tresoriestraat een open beek te maken, zodat het overstortwater niet meer rechtstreeks in de Sterrenbeek terecht komt (Bron: nieuwsbericht De Standaard, 13/07/2012).

- **Erosiebestrijdende maatregelen:**

Langsheen de bovenlopen van verschillende waterlopen opwaarts Zonnebeke zullen erosiebestrijdende maatregelen een positieve invloed hebben op het vasthouden van neerslagwater langsheen de hellingen en een vertraagde afvoer realiseren. Daarenboven wordt voorkomen dat grachten dichtslibben en de berging ervan verloren gaat

- **Maatregelen die de infiltratie van hemelwater bevorderen:**

Bij elk perceel dat zonder infiltratievoorzieningen verder wordt ontwikkeld/bebouwd verdwijnt een stukje bufferreserve waardoor de druk op het gehele watersysteem automatisch wordt verhoogd.

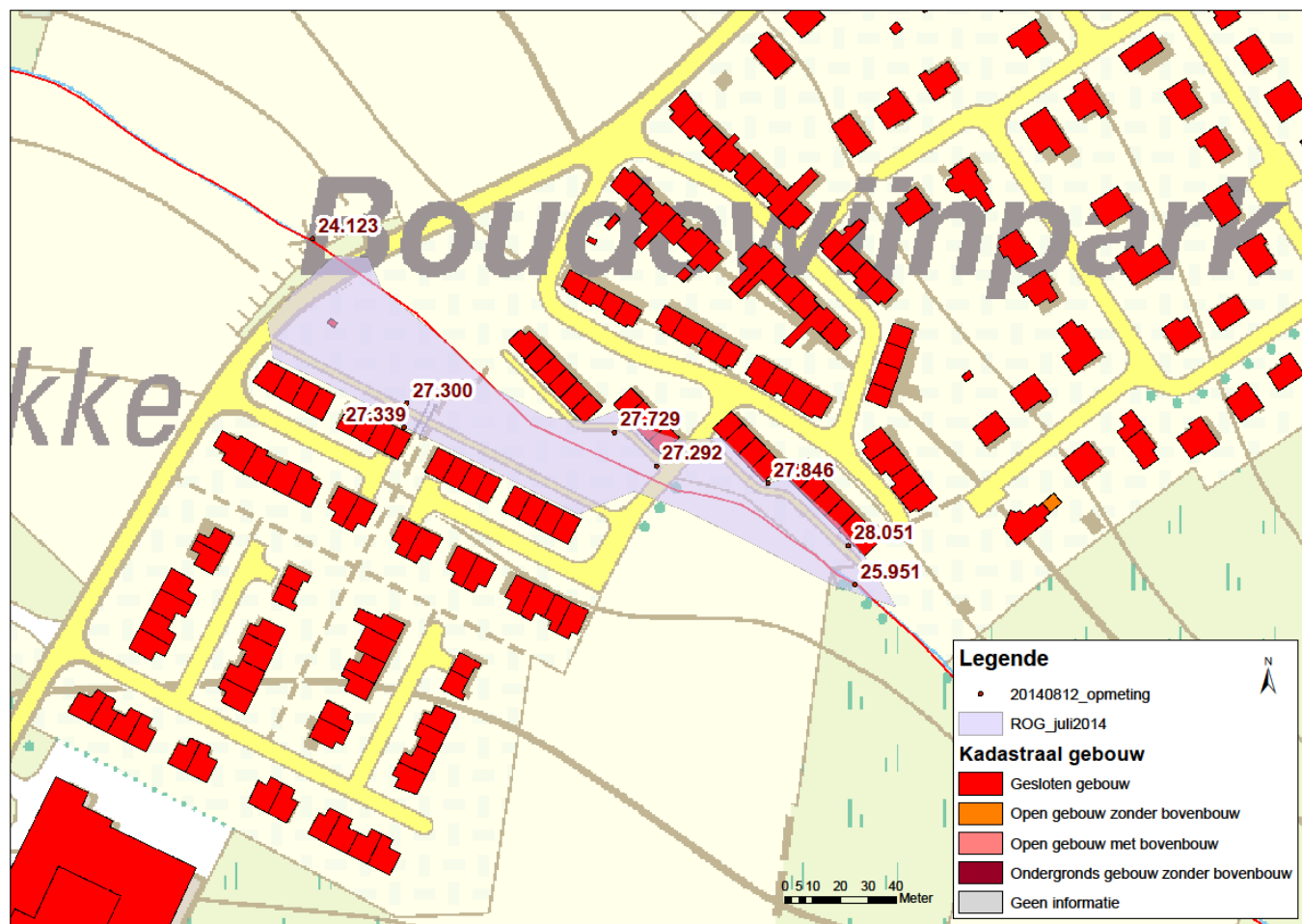
Referentielijst

KMI, 2014, <http://www.meteo.be/meteo/view/nl/14479780-De+overvloedige+neerslag+van+27+en+28+juli+2014%3A+de+hoeveelheden.html>

VMM, 2006, Verslag van de overstromingen van juli 2005 in West-Vlaanderen, VMM Afdeling Water

VMM, rapport hydrologie 27-31 juli 2014, www.waterinfo.be

Bijlage I

Zonnebeke, wijk Boudewijnpark, contouren en waterhoogtes (mTAW) van recent overstroomd gebied eind juli 2014
(Bron: terreinbezoek bekkensecretariaat IJzerbekken op 12/08/2014)